

# FIȘA DISCIPLINEI

## Anul universitar 2025/2026

### 1. Date despre program

|                                        |                                              |
|----------------------------------------|----------------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior | Universitatea din București                  |
| 1.2. Facultatea                        | Istorie                                      |
| 1.3. Departamentul                     | Relații Internaționale și Istorie Universală |
| 1.4. Domeniul de studii                | Istorie                                      |
| 1.5. Ciclul de studii                  | Licență                                      |
| 1.6. Programul de studii               | Istorie                                      |

### 2. Date despre disciplină

|                                         |                                   |                |  |                        |        |                         |              |
|-----------------------------------------|-----------------------------------|----------------|--|------------------------|--------|-------------------------|--------------|
| 2.1. Denumirea disciplinei              | Civilizația Occidentului Medieval |                |  |                        |        |                         |              |
| 2.2. Titularul activităților de curs    | Conf.dr. Marian Coman             |                |  |                        |        |                         |              |
| 2.3. Titularul activităților de seminar | Dr. David Linus Emanuel Neagu     |                |  |                        |        |                         |              |
| 2.4. Anul de studiu                     |                                   | 2.5. Semestrul |  | 2.6. Tipul de evaluare | Examen | 2.7.Regimul disciplinei | Fundamentală |

### 3. Timpul total estimat

|                                                                                                |    |                    |    |              |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|--------------------|----|--------------|-----|
| 3.1. Număr de ore pe săptămână                                                                 | 3  | 3.2. Din care Curs | 2  | 3.3. Seminar | 1   |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ                                                        | 42 | 3.5. Din care Curs | 28 | 3.6. Seminar | 14  |
| Distribuția fondului de timp                                                                   |    |                    |    |              |     |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                    |    |              | 25  |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                    |    |              | 15  |
| Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri                            |    |                    |    |              | 12  |
| Tutorat                                                                                        |    |                    |    |              | 6   |
| Alte activități                                                                                |    |                    |    |              |     |
| 3.7. Total ore de studiu individual                                                            |    |                    |    |              | 58  |
| 3.8. Total ore pe semestru                                                                     |    |                    |    |              | 100 |
| 3.9. Număr de credite                                                                          |    |                    |    |              | 4   |

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                    |  |
|--------------------|--|
| 4.1. de curriculum |  |
| 4.2. de competențe |  |

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|                                                  |  |
|--------------------------------------------------|--|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   |  |
| 5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului |  |

## 6. Rezultatele învățării

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Cunoștințe</b>                    | Studentul/absolventul descrie într-o manieră coerentă principalele evenimente și fenomene istorice în cadrul fiecărei epoci<br>Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu.<br>Studentul/absolventul poate dezvolta concepte și teorii noi, utilizează analiza riguroasă a surselor primare și secundare, interpretarea critică a acestora, formularea ipotezelor testabile și validarea lor prin dovezi istorice, cunoaște literatura de specialitate. |
| <b>Aptitudini</b>                    | Studentul/absolventul face conexiuni între fenomene istorice complexe și aplică metodele de cercetare specifice domeniului istoric.<br>Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică.<br>Studentul/absolventul formulează argumente solide, utilizând o metodologie specifică studiului istoric.                                                                                                                                         |
| <b>Responsabilitate și autonomie</b> | Studentul/absolventul gândește autonom și analizează critic fenomene istorice în funcție de epocă și din perspectiva diacronică<br>Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate.<br>Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat metodologia de specialitate.                                                                                                                                                           |

## 7. Conținuturi

| 7.1. Curs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Metode de predare                              | Observații                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. O călătorie în Evul Mediu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Prelegere-dezbateri<br>(conversația euristică) | Studentilor le vor fi puse la dispoziție un suport de curs (parțial) și prezentările (ppt) pregătite pentru fiecare prelegere |
| 2. Identitate și apartenență                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                |                                                                                                                               |
| 3. Cultul sfinților                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                |                                                                                                                               |
| 4. Cultura manuscrisă                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                |                                                                                                                               |
| 5. Hrana                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                |                                                                                                                               |
| 6. Cultura cavaleriească                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                |                                                                                                                               |
| Discuție în jurul cărților alese din bibliografia obligatorie (pre-examen)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                |                                                                                                                               |
| 7. Lumea catedralelor                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                |                                                                                                                               |
| 8. Gândirea politică                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                |                                                                                                                               |
| 9. Călători și călătorii                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                |                                                                                                                               |
| 10. Infernul lui Dante                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                |                                                                                                                               |
| 11. Marea Ciumă                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                |                                                                                                                               |
| 12. Renașterea: începuturile unui mit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                |                                                                                                                               |
| <b>Bibliografie:</b><br><b>Bibliografie alternativă</b> <ul style="list-style-type: none"><li>➤ Thomas Asbridge. Cruciadele. Istoria războiului pentru eliberarea Pamântului Sfânt. Iași: Polirom, 2018.</li><li>➤ Anthony Bale. Ghid de călătorie în Evul Mediu. Lumea văzută prin ochii omului medieval. Iași: Polirom, 2025.</li><li>➤ Richard Barber. Sfântul Graal. Imaginație și credință. București: Aquila `93, 2005.</li></ul> |                                                |                                                                                                                               |

- Jean Delumeau. Frica în Occident (sec. XIV-XVIII). Ediția I – București: Meridiane, 1986. Ediția a II-a – București: Art, 2022.
- Georges Duby. Doamnele din veacul al XII-lea. București: Meridiane, 2000.
- Jean Favier. Aur și mirodennii. Nașterea omului de afaceri în evul mediu. București: Artemis, 2001.
- Jean Flori. Război Sfânt, Jihad, Cruciadă. Chișinău: Cartier, 2003.
- Robert Fossier. Oamenii evului mediu. București: Artemis, 2011.
- Patrick Geary. Merovingienii. Europa înainte de Carol cel Mare. Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2009.
- Jacques Le Goff, coord. Omul Medieval. Iași: Polirom, 1999.
- Valerie Hansen. Anul 1000. Exploratori, negustori și începuturile globalizării. București: Ed. Corint, 2023.
- Emmanuel Le Roy Ladurie. Montaillou, sat occitan de la 1294 până la 1324. București: Meridiane, 1992.
- Donald Logan. Vikingii în istorie. București: Nicolae Bălcescu, 1990.
- Cesare Marchi. Dante. București: Artemis, 2009.
- Lucien Musset. Invaziile. 2 vol. București: Corint, 2002.
- Michel Pastoureau. Regele ucis de-un porc. O moarte infamă la originea emblemelor Franței. Chișinău: Cartier, 2022.
- Regine Pernoud. Cruciadele. București: Meteor Press, 2021.
- Henri Pirenne. Mahomed și Carol cel Mare. București: Meridiane, 1996.
- Jean-Claude Schmitt. Strigoii. Vii și morții în societatea medievală. București: Meridiane, 1998.
- Bryan Ward-Perkins. Căderea Romei și sfârșitul civilizației. București: All, 2008.

#### Bibliografie alternativă avansată

- Dominique Barthelemy. Anul o mie și pacea lui Dumnezeu. Iași: Polirom, 2002.
- Marc Bloch. Societatea feudală. Cluj-Napoca: Dacia, 1998.
- Peter Brown. Întemeierea creștinismului occidental. Iași: Polirom, 2002.
- Carlo Ginzburg. Istorie nocturnă. O interpretare a sabatului. Iași: Polirom, 1996.
- Johan Huizinga. Amurgul evului mediu. București: Humanitas, 2002
- Ernest H. Kantorowicz. Cele două corpuri ale regelui. Iași: Polirom, 2014.
- Henri-Irénée Marrou. Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice. București: Humanitas, 1997.
- Janet Nelson. Rege și împărat. Viața lui Carol cel Mare. București: Litera, 2023.
- Erwin Panofsky. Arhitectură gotică și gândire scolastică. București: Anastasia, 1999.
- Olga Weijers. Un paradis al învățăților. Universitatea din Paris în Evul Mediu. Iași: Polirom, 2022.

| 7.2 Seminar                                                                | Metode de predare                              | Observații                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Sfântul Ieronim despre căderea Romei                                    | Analiză de sursă primară<br>(imagine sau text) | Studentilor le va fi pus la dispoziție un prezentări (ppt) pregătite pentru fiecare seminar |
| 2. Botezul lui Clovis descris de Grigore din Tours                         |                                                |                                                                                             |
| 3. Versiunile cronistice ale încoronării lui Carol cel Mare                |                                                |                                                                                             |
| Discuție în jurul cărților alese din bibliografia obligatorie (pre-examen) |                                                |                                                                                             |
| 4. Pelerini creștini la Ierusalim în veacul al XIII-lea                    |                                                |                                                                                             |
| 5. Catedrala Notre Dame din Paris                                          |                                                |                                                                                             |
| 6. Europeni pe drumul mătășii                                              |                                                |                                                                                             |

#### Bibliografie:

##### Bibliografie obligatorie

- Henri-Irénée Marrou. Biserica în Antichitatea târzie 303-604. București: Teora, 1999. (p.219-230 )
- Patrick Geary. Merovingienii. Europa înainte de Carol cel Mare. Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2009. (p. 95-115 )
- Karl Ferdinand Werner. Istoria Franței. București: Teora, 2000. (p. 390-407)
- Denis Pringle, „Introduction”, în Pilgrimage to Jerusalem and the Holy Land, 1187-1291. Surrey: Asghate, 2012. (p. 1-19; în special pp. 11-19)
- Alain Erlande-Brandenburg, Catedrala, în Dicționar tematic al evului mediu occidental, coord. Jacques Le Goff și Jean-Claude Schmitt. Iași: Ed. Polirom, 2002. (p. 103-111)

- Peter Frankopan, Drumurile mătășii. O nouă istorie a lumii, ed. Trei, 2019. (p. 195-221)

#### **Crestomații de surse primare**

- Lecturi din izvoarele evului mediu, ed. Francisc Pall și Camil Mureșan. București: 1964.
- Crestomație de istorie universală medie. Partea I: Evul Mediu Timpuriu, ed. Francisc Pall. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1970.
- Orașul medieval. Culegere de texte, ed. Radu Manolescu. București: Ed. Universității din București, 1976.
- Culegere de documente privind trecerea de la Antichitate la Evul Mediu în Europa occidentală (sec. III-VIII), ed. Florentina Căzan. București: Ed. Universității din București, 1979.
- Istoria lumii în texte. De la începuturi până în zilele noastre, ed. Bogdan Murgescu. București: Ed. Teora, 1999.
- De la Cetatea lui Dumnezeu la Edictul din Nantes, ed. Alexandru-Florin Platon. Iași: Polirom, 2005.
- Dominium și Ecclesia în Occidentul medieval. Crestomație de istorie medie universală, ed. Marian Coman. București: Ed. Universității din București, 2006.

### **8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

### **9. Evaluare**

| Tip de activitate                      | 9.1. Criterii de evaluare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 9.2. Metode de evaluare                                                                                                                                                                                                                                                              | 9.3. Pondere din nota finală |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| <b>9.4. Curs</b>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ asimilarea unor cunoștințe minimale privind istoria Occidentului medieval</li> <li>➤ capacitatea de a contextualiza istoric o sursă primară</li> </ul>                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ un colocviu ce presupune o discuție liberă pe marginea a două subiecte extrase aleatoriu. Primul subiect este unul de sinteză, iar cel de-al doilea presupune analiza unei surse primare (dintr-o listă comunicată în prealabil)</li> </ul> | 70 %                         |
| <b>9.5. Seminar</b>                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ prezența și pregătirea prealabilă (lecturile obligatorii)</li> <li>➤ participarea la discuții</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ evaluare continuă. Participarea la examenul final este condiționată de prezența la cel puțin 5 seminare din cele 7 desfășurate pe parcursul semestrului</li> </ul>                                                                          | 30 %                         |
| <b>Standard minimum de performanță</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ cunoașterea reperelor fundamentale ale istoriei Occidentului medieval și familiarizarea cu geografia istorică a Europei Apusene (sec. V-XV)</li> <li>➤ înțelegerea distincției dintre surse primare și surse secundare</li> <li>➤ cunoașterea principalelor interpretări și controverse istoriografice cu privire la Europa Apuseană (sec. V-XV)</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                              |

**Data Completării**  
25.09.2025

**Semnătura titularului de curs**

**Semnătura titularului de seminar**

**Data avizării în departament**  
1.10.2025

**Semnătura Directorului de Departament**